

Svätá budhistická Tipitaka:
Pokyny pre Rahulu pri Mango
Stone

Počul som,
že pri jednej príležitosti
sa Budha zdržiaval
neďaleko Rajagaha
pri bambusovom háji,
domove veвериčiek.
V tom čase sa
Ctihodný Rahula
zdržiaval
pri Mango Stone.
Vtedy Budha,
vystúpiač zo svojho ústrania
v neskoré popoludnie
prišiel tam, kde sa zdržiaval
Ctihodný Rahula
pri Mango Stone.
Ctihodný Rahula ho videl
prichádzať už zďaleka
a tak prichystal
sedadlo a vodu
na umytie nôh.
Požehnaný si sadol
na sedadlo
a keď sedel,
umyl si nohy.
Ctihodný Rahula,
pokloniac sa Budhovi,
sadol si vedľa.
Požehnaný
nechal trochu vody
v naberačke a povedal
Ctihodnému Rahulovi:
„Rahula, vidíš
tú trochu vody,
ktorá zvýšila
v naberačke?“
„Áno, pane.“
„Tak isto málo
rozjímavého
je v človeku,
ktorý necíti žiadnu hanbu,
keď povie úmyselnú lož.“
Keď vymrštil preč
tú trochu
zvyšnej vody,
povedal Budha

ctihodnému Rahulovi:
„Rahula, vidíš,
ako bola tá trocha
zvyšnej vody
vymrštená preč?“
„Áno, pane.“
„Rahula, čokoľvek
rozjímavého
je v človeku,
ktorý necíti žiadnu hanbu
úmyselne hovoriac lož,
je vymrštené preč
presne takým spôsobom.“
Keď obrátil
naberačku na vodu naopak,
povedal Budha
Ctihodnému Rahulovi:
„Rahula, vidíš,
ako bola táto naberačka
na vodu obrátená naopak?“
„Áno, pane.“
„Rahula, čokoľvek
rozjímavého
je v človeku,
ktorý necíti žiadnu hanbu
úmyselne hovoriac lož,
je obrátené hore nohami
presne takým spôsobom.“
Keď otočil naberačku
na vodu správnou stranou
nahor, povedal Budha
Ctihodnému Rahulovi:
„Rahula, vidíš,
aká prázdna a dutá
je táto naberačka na vodu?“
„Áno, pane.“
„Rahula, čokoľvek
rozjímavého
je v človeku,
ktorý necíti žiadnu hanbu
úmyselne hovoriac lož,
je prázdne a duté
presne takým spôsobom.“
„Rahula,
je to ako kráľovský slon:
obrovský, čistokrvný,
zvyknutý na bitky,
jeho kly sú ako
vozové koly.
Keď ide do bitky,

používa svoje predné nohy
i zadné nohy, prednú
i zadnú časť tela, svoju hlavu,
uši, kly a chvost,
no chráni svoj chobot.
Cvičiteľ slona
si to všimne a pomyslí si:
,Tento kráľovský slon
neodovzdal svoj život
kráľovi.’
Ale keď
kráľovský slon
ide do bitky
a používa svoje predné nohy
i zadné nohy, prednú
i zadnú časť tela,
svoju hlavu, uši, kly a chvost,
i svoj chobot, cvičiteľ
si to všimne a pomyslí si:
,Tento kráľovský slon
odovzdal svoj život
kráľovi.
Nie je nič,
čo by neurobil.’”
„Rovnakým spôsobom,
Rahula, keď niekto
necíti žiadnu hanbu
úmyselne hovoriac lož,
hovorím ti, nie je žiadne zlo,
ktoré by nevykonal.
Takto Rahula
by si mal trénovať seba:
,Nepoviem
úmyselne lož
dokonca ani žartom.’”
„Čo si myslíš
Rahula:
Načo slúži zrkadlo?“
„Na odraz, pane.“
„Rovnakým spôsobom,
Rahula, telesné činy,
slovné činy
i mentálne činy
treba vykonávať
s opakovanou reflexiou.“
„Kedykoľvek chceš
vykonať telesný čin,
mal by si o ňom premýšľať:
,Tento telesný čin,
ktorý chcem urobiť – bude

viest' k môjmu utrpeniu,
k utrpeniu iných
alebo k obom?
Nebude to len neobratný
telesný čin
s bolestnými dôsledkami
a bolestnými výsledkami?'
Ak pri tom premýšľaní
zistíš, že to bude viesť
k vlastnému utrpeniu,
k utrpeniu iných
alebo k obom,
bude to len nešikovný
telesný čin
s bolestnými dôsledkami,
bolestnými výsledkami,
potom akýkoľvek telesný
čin takého druhu je úplne
nevhodný, aby si ho urobil.
Ak ale pri tom premýšľaní
zistíš, že to nebude viesť
k utrpeniu,
bude to šikovný
telesný čin
s radostnými dôsledkami
radostnými výsledkami,
potom akýkoľvek telesný čin
takého druhu je vhodný.“
„Keď vykonávaš
telesný čin,
mal by si o ňom premýšľať:
,Tento telesný čin,
ktorý robím,
vedie k vlastnému utrpeniu,
k utrpeniu iných
alebo k obom?
Je to nešikovný
telesný čin
s bolestnými dôsledkami
a bolestnými výsledkami?'
Ak pri tom rozmýšľaní
zistíš, že vedie
k vlastnému utrpeniu,
k utrpeniu iných
alebo k obom,
mal by si sa ho vzdať.
Ak ale pri tom premýšľaní
zistíš, že to tak nie je,
smieš v tom pokračovať.“
„Keď si vykonal

telesný čin, mal by si
o ňom popremýšľať:
,Tento telesný čin,
ktorý som urobil,
viedol k vlastnému utrpeniu,
k utrpeniu iných
alebo k obom?
Bol to nešikovný
telesný čin
s bolestnými dôsledkami
a bolestnými výsledkami?'
Ak pri tom premýšľaní
zistíš, že viedol
k vlastnému utrpeniu,
k utrpeniu iných
alebo k obom,
ak to bol nešikovný
telesný čin
s bolestnými dôsledkami
a bolestnými výsledkami,
potom by si sa k tomu mal
priznať, vyspovedať sa,
odhaliť to Učiteľovi alebo
zasvätenému spoločníkovi
vo svätom živote.
Keď si sa vyspovedal,
mal by si cvičiť
zdržanlivosť v budúcnosti.
Ak ale pri premýšľaní
zistíš, že to nevedlo
k utrpeniu...,
že to bol šikovný
telesný čin
s radostnými dôsledkami
a radostnými výsledkami,
potom by si mal zostať
mentálne osviežený a veselý,
cvičiac dňom i nocou šikovné
mentálne vlastnosti.“
„Kedykoľvek chceš
vykonať slovný čin,
mal by si o tom popremýšľať:
,Tento slovný čin,
ktorý chcem vykonať,
bude viesť k môjmu utrpeniu,
k utrpeniu iných
alebo k obom?
Bude to nešikovný
slovný čin
s bolestnými dôsledkami

a bolestnými výsledkami?'
Ak pri tom premýšľaní
zistíš, že to bude viesť
k vlastnému utrpeniu,
k utrpeniu iných
alebo k obom,
že to bude nešikovný
slovný čin
s bolestnými dôsledkami
a bolestnými výsledkami,
potom akýkoľvek slovný
čin tohto druhu je úplne
nevhodný, aby si ho urobil.
Ak ale pri tom premýšľaní
zistíš, že nebude
spôsobovať utrpenie...,
že to bude šikovný
slovný čin
s radostnými dôsledkami
a radostnými výsledkami,
potom každý takýto slovný
čin je vhodné urobiť.“
„Keď vykonávaš
slovný čin, mal by si
o ňom popremýšľať:
,Tento slovný čin,
ktorý vykonávam,
vedie k môjmu utrpeniu,
k utrpeniu iných
alebo k obom?
Je to nešikovný
slovný čin
s bolestnými dôsledkami
a bolestnými výsledkami?'
Ak pri tom premýšľaní
zistíš, že to vedie
k vlastnému utrpeniu,
k utrpeniu iných
alebo k obom,
mal by si sa ho vzdať.
Ak ale pri tom premýšľaní
zistíš, že to tak nie je,
môžeš v tom pokračovať.“
„Keď si vykonal
slovný čin, mal by si
o ňom popremýšľať:
,Tento slovný čin,
ktorý som vykonal,
viedol k môjmu utrpeniu,
k utrpeniu iných

alebo k obom? Bol to nešikovný slovný čin s bolestnými dôsledkami a bolestnými výsledkami? Ak pri tom premýšľaní zistíš, že to viedlo k vlastnému utrpeniu, k utrpeniu iných alebo k obom, že to bol nešikovný slovný čin s bolestnými dôsledkami a bolestnými výsledkami, potom by si sa k tomu mal priznať, vyspovedať sa, odhaliť to Učiteľovi alebo zasvätenému spoločníkovi vo svätom živote. Keď si sa vyspovedal, mal by si cvičiť zdržanlivosť v budúcnosti. Ak ale pri premýšľaní zistíš, že to nevedlo k utrpeniu..., že to bol šikovný slovný čin s radostnými dôsledkami a radostnými výsledkami, potom by si mal zostať mentálne osviežený a veselý, cvičiac dňom i nocou šikovné mentálne vlastnosti.“ „Kedykoľvek chceš vykonať mentálny čin, mal by si o tom popremýšľať: ,Tento mentálny čin, ktorý chcem vykonať, bude viesť k môjmu utrpeniu, k utrpeniu iných alebo k obom? Bude to nešikovný mentálny čin s bolestnými dôsledkami a bolestnými výsledkami?’ Ak pri tom premýšľaní zistíš, že to bude viesť k vlastnému utrpeniu, k utrpeniu iných alebo k obom,	že to bude nešikovný mentálny čin s bolestnými dôsledkami a bolestnými výsledkami, potom akýkoľvek mentálny čin tohto druhu je úplne nevhodný, aby si ho urobil. Ak ale pri tom premýšľaní zistíš, že nebude spôsobovať utrpenie..., že to bude šikovný mentálny čin s radostnými dôsledkami a radostnými výsledkami, potom každý takýto mentálny čin je vhodné urobiť.“ „Keď vykonávaš mentálny čin, mal by si o ňom popremýšľať: ,Tento mentálny čin, ktorý vykonávam, vedie k môjmu utrpeniu, k utrpeniu iných alebo k obom? Je to nešikovný mentálny čin s bolestnými dôsledkami a bolestnými výsledkami?’ Ak pri tom premýšľaní zistíš, že to vedie k vlastnému utrpeniu, k utrpeniu iných alebo k obom, mal by si sa ho vzdať. Ak ale pri tom premýšľaní zistíš, že to tak nie je, môžeš v tom pokračovať.“ „Keď si vykonal mentálny čin, mal by si o ňom popremýšľať: ,Tento mentálny čin, ktorý som vykonal, viedol k môjmu utrpeniu, k utrpeniu iných alebo k obom? Bol to nešikovný mentálny čin s bolestnými dôsledkami a bolestnými výsledkami?’ Ak pri tom premýšľaní	zistíš, že to viedlo k vlastnému utrpeniu, k utrpeniu iných alebo k obom, že to bol nešikovný mentálny čin s bolestnými dôsledkami a bolestnými výsledkami, potom by si sa mal cítiť nešťastný, zahanbený a znechutený. Cítiac sa nešťastný, zahanbený a znechutený, mal by si cvičiť zdržanlivosť v budúcnosti. Ak ale pri premýšľaní zistíš, že to nevedlo k utrpeniu..., že to bol šikovný mentálny čin s radostnými dôsledkami a radostnými výsledkami, potom by si mal zostať mentálne osviežený a veselý, cvičiac dňom i nocou šikovné mentálne vlastnosti.“ „Rahula, všetci tí brahmani a rozjímajúci v priebehu minulosti, ktorí očistili svoje telesné činy, slovné činy a mentálne činy, urobili tak prostredníctvom opakovaného premýšľania o svojich telesných, slovných a mentálnych činoch presne takýmto spôsobom.“ „Všetci tí brahmani a rozjímajúci v priebehu budúcnosti, ktorí očistia svoje telesné činy, slovné činy a mentálne činy, urobia tak prostredníctvom opakovaného premýšľania o svojich telesných činoch, slovných činoch a mentálnych činoch
---	---	--

presne takýmto spôsobom.“
„Všetci tí brahmani
a rozjímajúci v súčasnosti,
ktorí očisťujú svoje telesné
činy, slovné činy
a mentálne činy,
robia tak prostredníctvom
opakovaného premýšľania
o svojich telesných činoch,
slovných činoch
a mentálnych činoch
presne takýmto spôsobom.“
„Takto by si mal Rahula
cvičiť sám seba:
,Očistím svoje telesné činy
prostredníctvom
opakovaného premýšľania.
Očistím svoje slovné činy
prostredníctvom
opakovaného premýšľania.
Očistím svoje mentálne činy
prostredníctvom
opakovaného premýšľania.’
Takto by si mal
cvičiť sám seba.“
To povedal Budha.
Spokojný bol,
Ctihodný Rahula, potešený
slovami Požehnaného.
Budhove slová
o láskyplnej добрote
Toto je to,
čo má byť vykonané
človekom, ktorý je
skúsený v добрote
a ktorý pozná
cestu mieru:
Nech sú
schopní a poctiví,
priamočiari, úprimní
a mierni v rozprávaní,
pokorní a nie domýšľaví,
spokojní
a ľahko uspokojení,
nezaťažení povinnosťami
a šetrní na svojich cestách.
Mierumilovní a pokojní,
múdri a šikovní,
nie pyšní ani vyžadujúci
vo svojej povahe.

Nech nerobia
ani tú najmenšiu vec,
ktorú by múdry
neskôr vyhrešil.
Želanie:
V radosti a bezpečí
nech sú všetky bytosti.
Akékoľvek žijúce bytosti
to môžu byť,
či už sú slabé alebo silné,
nezabudnúc na žiadnu,
veľké alebo mocné,
prostredné, krátke či malé,
viditeľné i neviditeľné,
tie žijúce blízko
i tie vzdialené,
tie narodené i tie,
ktoré sa narodila, nech sú
všetky bytosti v blaženosti!
Nech nikto neoklame iného
ani neopovrhne žiadnou
bytosťou v žiadnom stave.
Nech si nikto
v hneve alebo závidi
neželá ublížiť inému.
Tak ako matka chráni
svojim životom
svoje jediné dieťa, tak by sa
s neohraničeným srdcom
mal človek starať
o všetky žijúce bytosti,
vyžarujúc láskavosť
na celý svet:
šíriac ju smerom hore
k oblohe
i smerom dole
do hĺbok,
navonok a nespútane,
zbavenú nenávisťi
a závidi.
Či už stojac
alebo kráčajúc,
sediac alebo ležiac,
bez driemot,
človek by mal udržiavať
túto spomienku.
O tomto sa hovorí, že to je
vznešené zotrúvanie.
Nedržiac sa
utkvělých názorov,

človek čistého srdca,
jasného videnia,
oslobodený
od zmyslových túžob,
nie je viac zrodený
do tohto sveta.